

**POHJANMAAN LIITON JA VAASAN KAUPUNGIN
ESITYS TUOMIOISTUNVIRASTON
SIJOITTUMISESTA VAASAAN**

**Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto**

Oikeusministeriö
oikeusministerio@om.fi

PÄIVITETTY ESITYS 27.3.2018

Tuomioistuinvirasto Vaasaan

Vaasan kaupunki on halukas toimimaan oikeusministeriön toimikunnan perustettavaksi ehdottaman tuomioistuinviraston sijoituspaikkakuntana.

Laki valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamista koskevasta toimivallasta 2 §:n mukaan lain tavoitteena on valtion keskitetyksi hoidettavien valtion toimintojen sijoittamista koskevan toimivallan järjestäminen siten, että sijoittamispäätökset 1) turvaavat valtion tehtävien tuloksellisen hoitamisen; 2) edistävät maan tasapainoista alueellista kehitystä, tukevat työllisyyttä maan eri osissa ja turvaavat työvoiman saantia valtion tehtäviin; sekä 3) perustuvat kaikkia hallinnonaloja koskevaan yhtenäiseen käytäntöön ja kansanvaltaiseen päätöksentekoon.

Tämän lisäksi valtioneuvoston asetus valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamista koskevasta toimivallasta 1 § 3 toteaa, että yksikköjen ja toimintojen sijoittamisessa on otettava huomioon olemassa olevat ja kehittyvät osaamis- ja toimintokeskittymät.

Vaasan kaupunki korostaa, että tuomioistuinviraston perustaminen Vaasaan takaisi ylläolevien tavoitteiden saavuttamista, koska Vaasassa on alaan perustuva toimiva osaamiskeskittymä joka tuottaa tuloksia ja joka vahvistuisi entisestään perustamispäätöksen mukaan. Alan pätevän kielitaitoisen työvoiman saanti on alueella turvattu.

Vastauksena ministeriön lausuntopyyntöön 7.3.2018:

Vaasassa on vahva oikeudellinen infrastruktuuri ja laaja valtion hallinnon palvelukokonaisuus

Vaasan kaupungissa on vahva oikeudellinen infrastruktuuri, joka rakentuu usean toisiaan tukevan pilarin varaan. Kaupungissa sijaitsee hovioikeuden, hallinto-oikeuden ja käräjäoikeuden muodostama molemmilla kotimaisilla kielillä palveleva tuomioistuin-kokonaisuus.

Vaasassa toimivien tuomioistuinten vuoden 2018 henkilötyövuosimääräksi on tulos-neuvotteluissa sovittu 184,6 htv, joista tuomareita 75,3, lakimiesesittelijöitä 27,3, tuomio-istuinharjoittelua suorittavia käräjänotaareita 3 ja muuta henkilökuntaa 79.

Tuomioistuinten ohella kaupungissa toimii syyttäjänvirasto, oikeusaputoimisto, ulosotto-virasto sekä poliisilaitos. Myös yksityisen sektorin lakimiehet ovat hyvin edustettuina, koska seudulla toimii yli 30 lakiasiantoimistoa, asianajajatoimistoa sekä muita lakiasian palveluja yhteensä. Asianajotoiminta on vilkasta, sillä kaupungissa toimivat kansainväliset yritykset työllistävät myös lukuisia juristeja.

Lisäksi kaupungissa on vahva verohallinnon osaaminen, joka tukee ulosottohallinnon toimintaa. Vaasaan on sijoitettu verohallinnon Länsi-Suomen veronkanto- ja perintäyksikkö. Valtion hallinnon palvelukokonaisuutta vahvistavat omalta osaltaan myös Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto sekä Pohjanmaan ELY-keskus, joiden pääpaikat sijaitsevat Vaasassa.

Näin laaja oikeudenkäytön kokonaisuus edistää huomattavasti perustettavan viraston toiminnan käynnistymistä, tuloksellista hoitamista ja vaikuttaa positiivisesti viraston rekrytointipohjaan, henkilöstökierron mahdollisuuksiin ja alueen vetovoimaisuuteen.

Vaasan seutu on Suomen elinvoimaisimpia alueita

Vaasa ja Vaasan seutu ovat Suomen elinvoimaisimpia ja kilpailukykyisimpiä alueita. Tämä on käynyt ilmi useissa riippumattomissa kaupunkiseutuvertailuissa¹ ja elinvoima- sekä kilpailukykytutkimuksissa. Vaasan seutukunta sijoittui ensimmäiseksi vuosina 2013 ja 2015, koska innovatiivisuus, työn tuottavuus, työllisyysaste ja koulutustaso olivat seudun vahvuuksia. Vuonna 2016 Vaasa nousi ykköseksi huomioiden mm bruttokansantuotteen, korkeakoulutettujen määrän, väkimäärän kehityksen ja työttömien määrän. Myös useat yhteiskunnalliset ja taloudelliset mittarit osoittavat, että elämänlaatu seudulla on korkea,

¹ MDIn alueprofiilitutkimus 2016: <http://www.mdi.fi/alueprofiilit/>
<http://www.satamittari.fi/suomen-seutukuntien-kilpailukyky-2015>
<http://www.satamittari.fi/suomen-seutukuntien-kilpailukyky-2013>

palvelut runsaita, etäisyydet lyhyitä ja ostovoima hyvä. Menestyksen tärkeimpänä yksittäisenä syynä on seudun kansainvälinen energiakeskittymä käsittäen 140 yritystä, joissa on n. 11 000 työntekijää ja jonka viennin osuus on jopa 80 %. Elinkeinorakenne on hyvin monipuolinen, mikä tukee Vaasan hyvää työllisyysastetta. Vaasassa on hyvin työllistymismahdollisuuksia myös tuomioistuin viraston henkilöstön perheenjäsenille. Tämän lisäksi Vaasan valtioveronalainen keskitulotaso on maan neljänneksi korkein, melkein pääkaupunkiseudun tasolla, kun taas elinkustannukset Pohjanmaalla ovat huomattavasti alhaisemmat.

Vaasan historiallisuus nojaa omaleimaiseen ja kauniiseen kaupunkiarkkitehtuuriin, jossa on hyödynnetty monipuolisesti merimiljöötä. Vaasa tarjoaa mahdollisuuden kaupunkiasumisesta aina maaseutumaiseen asumiseen saakka. Asuntojen neliöhinnat ovat alueen keskituloihin nähden huomattavan alhaiset. Viime vuoden (2017) asuntotuotanto oli toiseksi korkeinta viiteen vuoteen, asuntoja valmistui yhteensä 492, joista kerrostaloja 365. Kaava-varanto on myös tulevaisuutta ajatellen hyvä. Edullisten asumiskustannusten lisäksi Vaasassa on erittäin korkea odotettu elinikä ja samalla matala sairastavuus-indeksi. Täällä asuu tutkitusti myös maan onnellisimmat asukkaat.

Vaasan kulttuurielämä on vilkasta. Kaupunki sijoittaa kulttuuriin euroa/asukas eniten koko Suomessa. Tämä näkyy mm. laajana musiikkitarjontana: edustettuina ovat rock, jazz, pop samoin kuin sinfoniakonsertit ja ooppera. Vaasassa toimii suomen ja ruotsinkielinen ammattiteatteri, ylioppilasteatteri ja lasten teatteri. Kaupungissamme on yli 20 erilaista museota ja galleriaa, kaupunginorkesteri ja useita kansainvälisesti tunnettuja musiikkitapahtumia, kuten Vaasan kuorofestivaalit, Korsholman musiikkijuhlat ja Jorma Panula Kapellimestari -kilpailu.

Liikuntaa ja urheilua voi harrastaa monin eri tavoin. Vaasassa on 195 erilaista urheiluseuraa. Liikuntapaikkoja, niin ulkona kuin sisälläkin, on runsaasti. Laajakäyttöisimmät sisätilat ovat Botniahalli (yleisurheilu ja palloilu), Vaasa Areena (jäähallit), Elisa Stadion (jalkapallo) ja uimahalli. Liigasarjan urheilua edustavat mm. Vaasan palloseura ja Vaasan Sport. Merenkurkun maailmanperintöalueen omaperäinen luonto ja eläimistö sekä maan kohoamis-ilmiö ja useat luontopolut tarjoavat asukkaille arjen elämyksiä ja liikuntamahdollisuuksia poikkeuksellisissa maastoissa.

Opiskelu Vaasassa on mahdollista sekä suomeksi, ruotsiksi että englanniksi ala-asteelta yliopistoon asti.

Vaasassa on monipuolinen kokonaisuus oikeustieteellistä koulutusta

Vaasan kaupungissa toimii useita yliopiston yksiköitä. Helsingin yliopiston kaksikielinen oikeustieteellinen koulutus on jo neljännesvuosisadan ajan tuottanut kielitaitoisia lakimiehiä alueen ja maan tarpeisiin. Vaasassa on saatavilla myös korkeakoulutasoista oikeustradenomi-koulutusta sekä julkisoikeuden ja julkisjohtamisen koulutusta Vaasan yliopiston ja Vaasan

ammattikorkeakoulun toimesta. Åbo Akademin, Vaasan yksiköstä valmistuu mm. valtiotieteiden maistereita. Tämän lisäksi taloustieteellinen koulutus on erittäin vahva Vaasassa. Täällä toimii Vaasan yliopisto ja Hanken-Svenska handelshögskolan, joista valmistuu yhteensä lähes 400 korkeatasoista ekonomia vuosittain. Ammattikorkeakouluista VAMKista ja ruotsinkielisestä Noviasta valmistuu 170 tradenomia vuosittain. Oikeustieteellinen koulutus on verkostoitunut hyvin muiden toimijoiden kanssa. Tuomioistuimet tarjoavat harjoittelupaikkoja niin oikeustradenomiopiskelijoille kuin myös oikeustieteen opiskelijoille. Tuomioistuimilla on lisäksi luennoitsijavaihtoa yliopistojen kanssa.

Vaasan kaupungilla on vahva tahto huolehtia korkeatasoisen yliopistokoulutuksen tulevaisuudesta ja kaupunki on myös ollut mukana rahoittamassa eräitä professuureja oikeustieteelliseen koulutukseen liittyen.

Vaasassa tuomioistuinviraston on helppo rekrytoida kaikkiin toimintoihinsa pätevää, sitoutunutta ja aidosti kaksikielistä henkilöstöä. Paikkakunnan tuomioistuinten palveluksessa olevista henkilöistä 40 saa kielilisiä toisen kotimaisen kielen erinomaisesta hallinnasta ja 64 sen hyvästä hallinnasta. Lisäksi niiden palveluksessa on henkilöstöä, joiden tosiasiallinen kielitaito on täysin riittävä yleisön palvelemiseen molemmilla kielillä. Kaikki kolme tuomioistuinta ovat siten pystyneet rekrytoimaan riittävästi ruotsin kieltä taitavia henkilöitä normaaliin virkarakenteeseen kuuluvilla viroilla. Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakunnat ovat pitkälti samaa työssäkäyntialuetta ja koska Seinäjoella on käräjäoikeus ja muita merkittäviä hallintoviranomaisia, on henkilöstön rekrytointi tästäkin näkökulmasta yksi mahdollisuus.

Oikeusministeriön toimikunnan ehdotuksessa tuomioistuinviraston perustamisesta todetaan, että tuomioistuinvirastolle siirrettäisiin mm. tuomioistuinten henkilöstö- ja taloushallinnon tehtäviä sekä käännös- ja tulkkauspalvelut. Jos tuomioistuinvirasto perustetaan muulle ehdotetulle paikkakunnalle kuin Vaasaan, virastoon tulee erikseen rekrytoida lisähenkilökuntaa käännöstehtäviin. Vaasassa tehtävät voitaisiin teettää kaksikielisellä substanssihenkilökunnalla. Toimintatapa olisi tehokas ja siitä kertyisi selviä säästöjä. Kaikkiin näihin toimintoihin löytyy Vaasan seudulta osaava työvoima ja monella tasolla alan koulutusta. Vaasassa on jo pitkään toiminut esim. Certia Oy, joka on erikoistunut talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden tuottamiseen mm. yliopistoille ja yrityksille. Tämän lisäksi Vaasassa toimii Pohjanmaan tulkkeskus, joka antaa tulkkauspalveluita 50 eri kielellä ja on usein käytetty tuomioistuimissa, missä tulkin läsnäolo edistää asian käsittelyä. Korkealaatuisia käännöksiä tehdään kaikilla kielillä laajan valtakunnallisen yhteistyöverkoston kautta.

Vaasan kaupungin saavutettavuus – kulkuyhteydet

Vaasasta on erittäin hyvät kulkuyhteydet pääkaupunkiseudulle; jopa 5 lentoa/vrk molempiin suuntiin ja Tukholmaan 4 lentoa. Junalla pääsee 12 kertaa päivässä Vaasasta Helsinkiin ja

nopein matka kestää ainoastaan 3 h 40 min. Vaasasta matka Uumajaan kestää neljä tuntia. Tämä edestakainen laivayhteys toimii päivittäin. Maanteitse pääväylät Vaasaan ovat E12 ja E8. Linja-autoliikenteen kaukoliikenne parantaa ja tukee saavutettavuutta maantieverkossa. Lisäksi paikallisliikenne on Vaasassa halpaa ja kattavaa.

Toimivat tilaratkaisut

Mitä tuomioistuinviraston tilaratkaisuihin tulee, Vaasan kaupungilla on osoittaa useita riittävän korkeatasoisia ja hyvin tarkoituksenmukaisia kiinteistöjä, joissa toiminta voidaan käynnistää ja joihin on mahdollista asentaa nykyaikaiset viesti-, kommunikaatio- ja muut työvälineet.

Tuomioistuinviraston vaikutus alueen talouteen ja työllisyyteen

Tuomioistuinviraston sijoittumisella arvioidaan olevan positiivisia kerrannaisvaikutuksia niin tulotason, työllisuuden kuin väestökehityksen osalta. Pitkällä aikavälillä tämä tukee Vaasan ja Vaasan seudun kehitystä monipuolisempaan työpaikka- ja elinkeinorakenteena. Väestökehitykseen vaikuttaa myös se, että alan koulutusta ja siten opiskelijoita suuntautuu todennäköisesti yhä enemmän Vaasaan.

Teollisuuden rakennemuutoksella on ollut merkitystä myös Vaasan viime vuosien (2016-2017) väestökehitykseen. Vaasan kokoiselle keskisuurelle kaupungille nämä ovat hyvin merkittäviä muutoksia, jonka vaikutukset näkyvät selkeämmin kuin suurissa kaupungeissa. Monipuolisempi toimialajakauma antaisi vakaamman pohjan taloudelle. Uusia osaajia tarvitaan vastaamaan nousukauden ja maailman talouden kysyntään!

Työllisyystilanne:

Vaasan työllisyysaste oli 68 prosenttia vuonna 2016. Vaasan työllisyysaste oli 6. suurin 20 suurimman kaupungin joukossa. Vientivetoisuutensa vuoksi Vaasan työllisyystilanne mukailee vahvasti maailman talouden ylä- ja alamäkiä. Viime vuosien heikommassa kehityksessä näkyy vahvasti pitkään jatkunut talouden epävarma aika sekä teollisuuden rakennemuutos.

Merkittäviä toimialoja ovat teollisuus, terveys- ja sosiaalipalvelut sekä tukku- ja vähittäiskauppa. Osana Vaasan voimakasta kasvua näiden toimialojen erityisesti palvelualan työntekijöiden tarve kasvanut ja osittain hakijoista on jopa pulaa. Työntekijöiden tarve koskee myös terveydenhuolto- ja sosiaalialan työntekijöitä sekä tiettyjä teollisuudenalojen esimerkiksi kone- ja metallialan osaajia. Tarjontaa on esimerkiksi sairaanhoitajille, lääkäreille, siivoojille sekä sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kokoonpanijoille.

Työttömyysaste:

Vaasan ja Vaasan seudun työttömyysasteet ovat Manner-Suomen alhaisimpien joukossa. Tammikuussa 2018 Vaasan työttömyysaste oli 9,4 %, joka oli 3. alhaisin 20. suurimman

kaupungin joukossa. Vaasan vahva rooli työllistävänä keskuskaupunkina näkyy matalana työttömyysasteena myös kehyskunnissa. Pitkään jatkunut työttömyysasteen nousu niin alueellisesti kuin kansallisesti näkyi myös Vaasassa. Vuoden 2016 tammikuusta työttömyysaste (12,6%) on laskenut huomattavasti 3,2 prosenttia.

Kaksikielisyyteen liittyvät vahvuudet

Yhteiskunta kehittyy tällä hetkellä kohti suurempia alueita ja kokonaisuuksia. Tästä näkökulmasta kansalaisten kielellisten oikeuksien ja kaksikielisyyden turvaamisen merkitys on kasvanut. Oikeudenkäyttö on kehittyneiden yhteiskuntien tunnus, ja sen merkitys yksilöille ja yhteisöille on aivan olennainen. Mahdollisuus asioida äidinkielellään oikeudellisessa prosessissa, ymmärtää ja tulla ymmärretyksi ovat välttämättömiä.

Oikeusministeriön mietinnössä 23.7.2017 todetaan että ”Ruotsista ja Norjasta saatu palaute on yksiselitteinen siinä suhteessa, että sijainti pääkaupungin ulkopuolella on käytännössä vaikeuttanut näiden maiden tuomioistuinvirastojen toimintaa. Tämä on ilmennyt erityisesti vaikeuksina pätevän henkilöstön palkkaamisessa” Yllä olevien faktojen perusteella korostamme, että näin ei olisi Vaasassa, tilanne on päinvastainen. Maamme kansalliskielien, suomen ja ruotsin näkökulmasta Vaasa on ainoa paikka maassamme, joka kykenee aidosti takaamaan kansalaisten kielellisten oikeuksien toteutumisen. On myös huomattava, että tuomioistuinvirastolla on olennainen rooli muun muassa digitaalisten työvälineiden ja koulutuksen kehittämisessä osana tuomioistuintyön kaksikielisten palvelujen toteuttamista.

Kansainväliset yhteydet – pitkä perinne

Vaasan hovioikeus ja hallinto-oikeus sekä Pohjanmaan kärjäoikeus ovat perinteisesti lähettäneet aktiivisesti edustajiaan erilaisiin pohjoismaisiin yhteistyökokouksiin kuten yhteispohjoismaisiin tuomareiden jatkokoulutusseminaareihin (SEND), Nord-nordiska juristmötet-seminaareihin sekä pohjoismaisiin lakimieskokouksiin (NJM). Hovioikeus on ollut aktiivisesti edustettuna pohjoismaisten ylioikeuksien presidenttien kokouksissa ja harjoittaa säännöllistä vierailuvaihtoa Uumajassa toimivan hovioikeuden (Hovrätten för Övre Norrland) kanssa, johon liittyen lähes koko Uumajan henkilökunta vieraili Vaasan hovioikeudessa. Vaasan hallinto-oikeudella on puolestaan kiinteät yhteydet Uumajassa toimivaan hallinto-oikeuteen (Förvaltningsrätten i Umeå) ja samalla tavalla ympäristöasioihin erikoistuneeseen ruotsalaiseen tuomioistuimeen (Mark- och miljödomstol). Pohjanmaan kärjäoikeudella on ollut yhteisiä tapaamisia puolin toisin Uumajan kärjäoikeuden kanssa ja vastikään aloitettu Pohjoismaiden välinen tuomarivaihdanta on täällä jo konkreettisesti toteutunut.

Hovioikeus, Pohjanmaan kärjäoikeus ja Vaasan hallinto-oikeus ovat hovioikeuspiirin muiden kärjäoikeuksien kanssa toimineet toistuvasti isäntinä Euroopan Neuvoston alaisuudessa toimivan tuomioistuinvirastojen yhteistyöelimen (ENCJ) organisoimassa eurooppalaisessa tuomarivaihdossa. Vastaavasti Vaasasta ja hovioikeuspiiristä ovat

tuomioistuimet ovat voineet lähettää edustajiaan tutustumaan muiden maiden tuomioistuimiin.

Vaasassa olevat tuomioistuimet ovat edellä mainitun yhteistyön tuloksena saaneet runsaasti tietoa käytännöistä muissa maissa. Tämä kokemus on otettu huomioon toiminnan kehittämisessä. Yhteistyön myötä on myös tullut esiin muissa maissa aikaisemmin esiin nostettuja kansainvälisiin velvoitteisiin liittyviä ajankohtaisista kysymyksistä. Esimerkiksi ihmisoikeusveloitteiden mukaisen toiminnan vaatimukset mukaan lukien velvoite asioiden suulliseen käsittelyyn hovioikeudessa ja esteellisyyssäännöksiä tiukemmasta huomioon ottamisesta nostettiin huomattavan aikaisin esiin Vaasan hovioikeudessa.

Tämän lisäksi Pohjanmaan maakunnalla, Vaasan kaupungilla ja täällä toimivilla kuudella korkeakouluilla (Vaasan yliopisto, Åbo Akademi, Hanken-Svenska handelshögskolan, Helsingin yliopisto, Vaasan ammattikorkeakoulu ja Yrkeshögskolan Novia) on kaikilla pitkät perinteet kansainvälisestä yhteistyöstä. Vaasa onkin menestynyt hyvin kansallisten ja kansainvälisten konferenssien järjestämipaikkana. Vaasan seutu on aidosti kansainvälinen, sillä täällä puhutaan yli 100 eri kieltä ja täällä on edustettuna 120 kansallisuutta. Pohjoismaat ovat luontevasti pitkään olleet erityisasemassa yhteyksien ja verkostojen ylläpitämisessä.

Muut perustelut

Valtioneuvoston asetus valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamista koskevasta toimivallasta 3 §:n 2 mom mukaan alueellistamisen koordinaatioryhmä pyytää määrääjain maakunnan liitoilta esitykset valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamisesta maakunnan alueelle. Asetuksen 6 §:n 1 mom mukaan vertailuun otettavia paikkakuntia valittaessa on otettava huomioon 3 §:n 2 momentissa tarkoitettut maakunnan liittojen tekemät esitykset valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamisesta maakunnan alueelle. Pohjanmaan maakuntahallituksen kannanotto on toimitettu oikeusministeriöön 22.3.2017 ja tuomioistuinviraston sijoittaminen Vaasaan on myös kirjattu Pohjanmaan maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmaan vuosille 2017-2018.

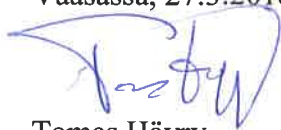
Yhteenveto

Kuten lakiluonnos alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista 6 §:n 1-6 kohdat tavoittelee Pohjanmaan maakunnalla, Vaasan kaupungilla ja sitä ympäröivällä seudulla on:

- 1) vahva halu jatkossakin edistää maan tasapinosta kehitystä vahvistamalla alueen kehittämistä ja kansainvälistä kilpailukykyä
- 2) osaaminen vahvistaa alueen elinvoimaa ja kasvua sekä edistää kestävästä työllisyyttä, että väestön hyvinvointia ja osaamista
- 3) vahva tahtotila kehittää ja parantaa alueen omia vahvuuksia ja erikoistumista sekä parantaa alueen yhdyskuntarakennetta ja saavutettavuutta

Vaikka Vaasan seutu on jo pitkään ollut Suomen vetureita ja Vaasan kaupunki on perinteisimpiä oikeudenhoito- ja hallintokaupunkeja Suomessa, se ei ole juuri näkynyt valtion alueellistamistoimenpiteissä. Tämän takia Pohjanmaan liitto ja Vaasan kaupunki yhdessä korostaa, että tällä paikkakunnalla virastolla olisi ehdottomasti parhaat toimintaedellytykset ja pystyisi täällä edistää suomalaisen tuomioistuinhallinnon toimintaa ja tulevaisuutta. Vaasan kaupunki ja Pohjanmaan liitto esittävätkin, että tuomioistuinviraston sijoittaminen Vaasaan olisi tarkoituksenmukainen, looginen, oikeudenmukainen ja ennen kaikkea toimiva ratkaisu. Tuomioistuinviraston sijoittaminen pääkaupunkiseudun ulkopuolelle korostaisi viraston riippumattomuutta ja antaisi viestin, että hallitus on sitoutunut alueellistamislain (362/2002) asettamiin tavoitteisiin

Vaasassa, 27.3.2018

Tomas Häyry

Kaupunginjohtaja, Vaasan kaupunki

Kaj Suomela

Maakuntajohtaja, Pohjanmaan liitto

Aikaisempia kannanottoja:

Pohjanmaan maakuntahallituksen kannanotto, toimitettu oikeusministeriöön 22.3.2017

Pohjanmaan maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma vuosille 2017–2018

Vaasan kaupungin esitys oikeusministeriöön 18.3.2016, päivitetty esitys 15.8.2017

Pohjanmaan maakuntaliiton ja Vaasan kaupungin yhteinen esitys 26.1.2018/9.2.2018